

Laidiens: 01.07.2008., Nr. 99

Ministru kabineta noteikumi Nr.401

Rīgā 2008.gada 2.jūnijā (prot. Nr.36 35.§)

Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtība

Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 11.panta 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka lauksaimniecības produktu (augļu, dārzeņu un kartupeļu) integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtību.

2. Noteikumu uzraudzību un kontroli veic Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk – dienests).

II. Integrētās audzēšanas vispārīgās prasības

3. Lauksaimniecības produktu audzētājs (turpmāk – audzētājs):

3.1. izstrādā mēslošanas plānu saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu, pamatojoties uz augsnes agroķīmiskās izpētes datiem un plānoto kultūraugu ražu. Augsnes agroķīmisko izpēti ne retāk kā reizi piecos gados veic institūcija, kura akreditēta valsts aģentūrā “Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs” atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 “Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības lopbarības, pārtikas, šķiedras un iesala testēšanas jomā, par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”, vai citu Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas un Eiropas Brīvās asociācijas dalībvalstu atzīta institūcija, vai institūcija, kurai ir vismaz triju gadu pieredze ķīmiski tehnoloģisko analīžu veikšanā;

3.2. kārtu lauka pārbaudes žurnālu. Žurnālā norāda:

3.2.1. lauka vai siltumnīcas numuru vai nosaukumu;

3.2.2. pārbaudes datumu;

3.2.3. kultūrauga attīstības stadiju;

3.2.4. kaitīgā organisma izplatību, invāzijas vai kultūrauga bojājuma pakāpi;

3.3. kārto lauku vēsturi saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu;

3.4. veic kultūrauga audzēšanai nepieciešamos agrotehniskos pasākumus (pareiza lauka, kultūraugu šķirnes un augsnes apstrādes tehnoloģijas izvēle, optimāls sējas vai stādīšanas laiks, kultūraugam nepieciešamais mēslojums, ievērojot kultūrauga barības vielu nodrošinājumu augsnē, ražas novākšanas termiņa ievērošana, ražas atlieku novākšana vai savlaicīga iestrādāšana augsnē);

3.5. veic līdzsvarotu kultūraugu mēslošanu agronomiski piemērotos termiņos saskaņā ar šo noteikumu

3.1.apakšpunktā minēto mēslošanas plānu, izmantojot mēslojumu, kura sastāvā ir mēslošanas plānā norādītās nepieciešamās barības vielas;

3.6. nodrošina audzējamiem kultūraugiem optimālu augsnes reakciju, ja nepieciešams, saskaņā ar agroķīmiskās izpētes rezultātiem augsni kalķo vai ģipšo;

3.7. tīra lauksaimniecības mašīnas un iekārtas;

3.8. veic pasākumus, lai aizsargātu derīgos organismus un saglabātu to dabisko dzīves vidi;

3.9. aktīvās veģētācijas periodā ne retāk kā reizi nedēļā pārbauda konkrēto lauku vai siltumnīcu, lai novērotu kaitīgā organisma izplatības dinamiku;

3.10. pamatojoties uz šo noteikumu 3.9.apakšpunktā minētās pārbaudes rezultātiem un ņemot vērā kaitīgā organisma izplatības dinamiku, pieņem lēmumu par piemērotāko augu aizsardzības pasākumu, pirms tam izvērtējot agrotehniskā, mehāniskā vai bioloģiskā augu aizsardzības paņēmiena izmantošanas iespējas;

3.11. ja agrotehniskais, mehāniskais vai bioloģiskais augu aizsardzības paņemiens nenodrošina kaitīgā organisma ierobežošanu, izvēlas ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, kas iekļauti Latvijas augu aizsardzības līdzekļu reģistrā. Sākotnēji izvēlas lietot selektīvu (konkrēta kaitīgā organisma ierobežošanai paredzētu) augu aizsardzības līdzekli ar vismazāko iespējamo negatīvo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi;

3.12. ievēro normatīvajos aktos noteiktās prasības par augu karantīnu un augu aizsardzību;

3.13. izmanto dienesta vispārēju brīdinājumu vai citu pieejamu informāciju par kaitīgā organisma parādīšanos un prognozēm par tā attīstību, lai novērotu un prognozētu kaitīgā organismu izplatību;

3.14. piecus gadus glabā ar stādāmā materiāla, sēklu, augu aizsardzības, mēslošanas, kalķošanas un ģipšošanas līdzekļu iegādi saistītos dokumentus, augu pases vai etiķetes, sertifikātus un agroķīmiskās izpētes rezultātus;

3.15. kultūraugus stāda vai sēj optimālā biežībā, kas atkarīga no tādiem faktoriem kā audzēšanas tehnoloģijas un produkcijas ieguves veids, mērķis, mehanizācija, šķirne, potcelmi, to kombinācijas, augsne un klimatiskās īpašības, kas katrā vietā var būt atšķirīgi.

III. Integrētās audzēšanas prasības augļkopībā

4. Augļu kokus un ogulājus stāda optimālā biežībā saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu.
5. Audzētājs izmanto pret kaitīgiem organismiem izturīgu sertificētu vai standarta augļu koku un ogulāju materiālu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par augļu koku un ogulāju pavairojamo materiālu.
6. Ja augļu vai ogu dārzs robežojas ar valsts nozīmes autoceļu, audzētājs ierīko stādījumu (turpmāk – aizsargstādījums) saskaņā ar normatīvajiem aktiem par autoceļiem un aizsargjoslām. Aizsargstādījumos izmanto augu sugas, kas nav Latvijā konstatēto karantīnas organismu saimniekaugi.
7. Aizsargstādījumos uzstāda putnu būrīšus vai laktas (vismaz 10 gab./ha).
8. Avenes un zemenes nedrīkst stādīt pēc verticiārās vītes saimniekaugiem – kartupeļiem, tomātiem vai liniem.
9. Rindstarpās uztur melno papuvi (ogulājiem) vai izveido zālāju, kas aizņem 1/2–2/3 no kopējās augļu dārza platības. To vairākas reizes sezonā applauj, lai zāle nebūtu augstāka par 30 cm.
10. Jaunajiem augļu kokiem apdobs mulčē līdz piecu gadu vecumam, jaunajiem krūmogulāju stādījumiem – līdz triju gadu vecumam. Apdobēs nedrīkst dominēt apaugums (nezāles).
11. Dzērveņu un krūmmelleņu stādījumus mulčē.
12. Koku vainagus kopj. Augļu kokiem un ogulājiem izgriež slimību un kaitēkļu bojātos zarus. Utilizē bojātos, sapuvušos un mumificētos augļus.
13. Dzērveņu stādījumos šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minēto agroķīmisko izpēti veic reizi gadā.

IV. Integrētās audzēšanas prasības dārzeņiem un kartupeļiem

14. Dārzeņus audzē optimālā biežībā saskaņā ar šo noteikumu 4.pielikuma 1.tabulu.
15. Audzētājs izmanto pret kaitīgiem organismiem izturīgas vai tolerantas dārzeņu šķirnes (sugām, kurām šādas šķirnes ir izveidotas) un kodinātas standartsēklas.
16. Kartupeļus stāda optimālā biežībā saskaņā ar šo noteikumu 4.pielikuma 2.tabulu.
17. Audzētājs izmanto pret kaitīgiem organismiem izturīgas vai tolerantas kartupeļu šķirnes un kodinātu sertificētu stādāmo materiālu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kartupeļu sēklaudzēšanu un sēklas kartupeļu tirdzniecību.
18. Audzētājs dārzeņu un kartupeļu platībām pirms integrētās audzēšanas uzsākšanas izstrādā kultūraugu maiņas plānu vismaz trijiem gadiem. Plānā norāda lauka numuru un kultūraugu sugu. Jaunu plānu izstrādā pēc iepriekšējā plāna termiņa beigām vai agrāk pēc audzētāja iniciatīvas.
19. Kultūraugu atliekas utilizē (kompostē, izved uz izgāztuvi, iestrādā augsnē).
20. Ja lauks ir lielāks par 10 ha, apkārt laukam atstāj divus metrus platu joslu, kurā neizmanto minerālmēslus un augu aizsardzības līdzekļus. Tas var būt arī ceļš apkārt laukam, grāvis vai grāvmala, ežmala vai tehnikas apgriešanās josla.
21. Prasības integrētajai dārzeņu audzēšanai siltumnīcās:

21.1. audzētājs nodrošina substrāta agroķīmisko izpēti katru gadu, nosakot N, P, K, Ca, pH, kopējo sāļu koncentrāciju un organiskās vielas daudzumu. Agroķīmisko izpēti veic šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minētā institūcija. Audzējot minerālvatē, dokumentē barības šķīduma sastāvu. Ja dārzeņus audzē kūdras renēs vai substrātā, kam ir zināms sastāvs saskaņā ar iepakojuma marķējumu vai ražotāja specifikāciju, pirmajā audzēšanas

gadā agroķīmiskā izpēte nav nepieciešama;

21.2. tomātu, paprikas, kabaču apputeksnēšanai izmanto kamentis;

21.3. kultūraugu atliekas utilizē (kompostē, izved uz izgāztuvi). Pieļaujama īslaicīga kultūraugu atlieku uzkrāšana saimniecībā, ievērojot labas higiēnas prakses nosacījumus.

V. Integrētās audzēšanas kontrole

22. Dienests katru gadu veic Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā (turpmāk – reģistrs) iekļauto audzētāju kontroli, lai pārbaudītu integrēto audzēšanu un tās atbilstību šo noteikumu prasībām.

23. Audzētājs, kurš vēlas uzsākt lauksaimniecības produktu integrēto audzēšanu, līdz 15.maijam iesniedz dienestā iesniegumu. Iesniegumā norāda:

23.1. iesnieguma iesniegšanas datumu un vietu;

23.2. audzētāja identifikācijas datus (fiziskai personai – vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarēto dzīvesvietas adresi; juridiskai personai – firmu (nosaukumu), reģistrācijas datumu un numuru Uzņēmumu reģistrā, juridisko un faktisko adresi), tālruna numuru un elektroniskā pasta adresi;

23.3. audzētāja kopējo saimniecības platību un faktisko adresi;

23.4. integrēti audzējamā lauksaimniecības kultūrauga sugu, lauka vai siltumnīcu platību, nosaukumu vai numuru.

24. Ja iesniegumā norādītā informācija nav pilnīga vai neatbilst šo noteikumu prasībām, dienests septiņu darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas rakstiski vai elektroniski (ja iesniegumā ir norādīta elektroniskā pasta adrese) pieprasa audzētājam trūkstošo informāciju.

25. Ja iesniegta šo noteikumu 23.punktā norādītā informācija, dienests 10 darbdienu laikā pieņem lēmumu par audzētāja iekļaušanu reģistrā un rakstiski vai elektroniski (ja iesniegumā ir norādīta elektroniskā pasta adrese) to paziņo audzētājam.

26. Ja pieņemts lēmums par audzētāja neiekļaušanu audzētāju reģistrā, dienests par to paziņo audzētājam, norādot atteikuma iemeslu.

27. Dienests divu nedēļu laikā pēc audzētāja iekļaušanas reģistrā ievieto informāciju dienesta mājaslapā internetā, norādot:

27.1. audzētāja saimniecības nosaukumu un faktisko adresi;

27.2. audzēto kultūraugu.

28. Ja notikušas izmaiņas šo noteikumu 23.punktā minētajā informācijā, audzētājs divu nedēļu laikā pēc izmaiņu rašanās rakstiski informē par to dienestu.

29. Dienests ne retāk kā reizi gadā veic audzēšanas atbilstības prasību kontroli šo noteikumu 23.punktā minētajā iesniegumā norādītajās platībās.